

PSYCHIATRISCHE KLINIEK EN ZIEKENHUIS.

Bij het bespreken der voorgenomen wijziging in de krankzinnigenwet en bij het omschrijven der eischen aan de psychiatrische kliniek te stellen, is in dit blad het Wilhelmina-Gasthuis genoemd. WINKLER vindt de wijze, waarop in dit ziekenhuis zenuwzieken en krankzinnigen te zamen worden verpleegd, goed; JELGERSMA ziet de zaak eenigszins nader onder de oogen.

JELGERSMA beweert, dat het onmogelijk is gerechtelijke patiënten tusschen zenuwlijders te brengen, en dat een groot deel der acut-krankzinnigen niet met zenuwlijders te zamen kunnen worden verpleegd. Ieder zal hem terstond gelijk geven, indien de woorden „tusschen” en „te zamen” worden opgevat in den zin van „in de onmiddellijke nabijheid”, bijv. met een beddetafeltje of kribkastje tusschen de lijders van zoo verschillende aard. Indien dit „tusschen” en „te zamen” zóó letterlijk in praktijk wordt gebracht in de Deutsche klinieken, die JELGERSMA op het oog heeft, dan zou een daar „ongegeneerd rondloopen met hyoscinespuitjes” zeer begrijpelijk zijn.

Ook zal ieder JELGERSMA toestemmen, dat „nooit en nimmer van een kliniek in ons land gezegd mag kunnen worden, dat zij in erger fouten zou vervallen dan de(n) vroegere(n) mechanische(n) dwang”.

Maar waarom zouden in een *afdeeling* van een ziekenhuis niet alle soorten krankzinnigen, acute zoowel als chronische, misdadige zoowel als niet-misdadige kunnen worden opgenomen en naar den eisch behandeld, zoolang de observatie noodzakelijk is? „Zijn de lijders storend, maken zij leven, zeggen zij ál te dwaze dingen, stoken zij, moeten zij ál te streng bewaakt worden, dan gaat het niet” zegt JELGERSMA. Neen, dan zou het niet gaan, indien JELGERSMA had gesproken van een *zaal*, waarin zenuwlijders worden verpleegd. Het woord „afdeeling” heeft echter een ruiner beteekenis, dan het woord „zaal”. In het Wilhelmina-Gasthuis bestaat dan ook de afdeeling voor mannelijke en die voor vrouwelijke zenuwzieken en krankzinnigen elk niet uit één zaal, maar uit een complex van zalen en isoleerkamers, zoodat scheiding van rustige, halfrustige en onrustige patiënten mogelijk is.

JELGERSMA's vrees voor de toekomst der verpleging in de Nederlandsche psychiatrische klinieken, wanneer de wet in den voorgestelden zin wordt gewijzigd, kan ik niet deelen. Leiden toch wordt door hem als voorbeeld gesteld; WINKLER is tevreden met den toestand in het Wilhelmina-Gasthuis; wetswijziging zal noch in Leiden noch in Amsterdam de verzorging der patiënten verminderen. Verder zie ik niet in, waarom òf in Utrecht òf in Groningen iets zou moeten worden nagelaten, waardoor de verpleging daar op lager peil zou komen dan in Leiden of Amsterdam.

Het ideaal, dat JELGERSMA voor oogen zwéeft om in een sanatorium of in een deel van een psychiatrische kliniek de grens van het wetenschappelijk-krankzinnig-zijn zoover mogelijk te trekken, zoover als de hulpmiddelen der inrichting het mogelijk maken, pleit eerder voor dan tegen een wijziging der krankzinnigenwet. Dit ideaal kan toch moeielijk geacht worden in overeenstemming te zijn met de thans geldende wet. Want wie thans in een sanatorium of kliniek vertoeft als wetenschappelijk-krankzinnige wordt gehouden buiten de contróle van het Staatstoezicht, wie thans als maatschappelijk-krankzinnige in een krankzinnigengesticht is geplaatst, valt binnen

die contrôle. Betere inrichting van sanatoria en klinieken zou steeds meer maatschappelijk-krankzinnigen maken tot wetenschappelijk-krankzinnigen, d. w. z. steeds meer feitelijk-krankzinnigen aan datzelfde Staatstoezicht onttrekken. Ik kan dit geen voordeel vinden, omdat ik het recht van medespreken der rechterlijke macht en het Staatstoezicht op de krankzinnigen geen plaag voor patiënt, familie en maatschappij acht, maar een zegen.

J. KUIPER.

PROVINCIALE FRIESCHE VEREENIGING „HET GROENE KRUIS”.

Oosterend, 24 Mei 1904.

Geachte Redacteur!

Sta mij toe u een en ander mede te deelen omtrent de 19 Mei jl. te Leeuwarden gehouden Algemeene Vergadering van de Provinciale Friesche Vereeniging „Het Groene Kruis”.

Aangesloten zijn thans 27 vereenigingen met 14.000 leden; niet-aangesloten nog 19 met ongeveer 7000 leden. Samen dus ongeveer 21.000 leden op 200.000 inwoners; onder 150 000 inwoners van Friesland werkt dus „Het Groene Kruis” nog niet.

Een en ander was plastisch voorgesteld op een kaart van Friesland, vervaardigd door bemiddeling van Mej. VAN HULST: de gemeenten waar geen Groene Kruis is, waren wit gelaten.

Hiernaast hing een kaart van Nederland vervaardigd, door den Heer FLEISCHER: Zuid- en Noord-Holland, Friesland en Groningen waren groen (Noord-Holland met een wit kruis ter onderscheiding), de overige provinciën waren wit; slechts hier en daar zag men een enkele plaats groen gekleurd. Mogen een volgend jaar beide kaarten geheel groen zijn, en, ik hoop het voor de eer van onzen stand, mogen die medici, die tot nog toe om voor mij totaal onbegrijpelijke redenen zich van deze zaak verre hielden, een groot deel van den daartoe behoorenden arbeid op hun schouders nemen. Het is daarvoor nog niet te laat. Wel zullen zij op dit gebied krachtige medewerkers vinden in menschen van anderen werkkring, wel zal de bekende Ds. FLEISCHER steeds als een facile princeps hun met zijn bekwaamheden ter zijde staan, maar toch, in de meeste afdeelingen kan het nog gaan zooals een der afgevaardigden mij in de pauze omtrent zijn afdeeling vertelde: zonder de dokters waren wij een trein zonder locomotief.

Wat de provinciale vereeniging in het afgelopen jaar verrichtte, werd in de verslagen medegedeeld.

Het plan tot oprichting van een ontsmettingsoven in onze provincie moest worden opgegeven, omdat het Rijk deze zaak zal aanpakken, zooals ons door den Minister van Binnenlandsche Zaken werd medegedeeld; in afwachting daarvan sloten wij een contract met den oven van Het Witte Kruis te Alkmaar en een stoomboot-onderneming, waardoor leden van aangesloten vereenigingen voor f 9.50 een geheel stel besmet goed (bed, kleederen, enz.) kunnen laten vervoeren, ontsmetten en wasschen.

Verder sloot het Hoofdbestuur een contract met zeven leveranciers van ziekenverplegingsartikelen, waardoor den aangesloten afdeelingen een korting van 10 pCt. werd toegestaan.